

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1952

ΥΠΟ ΠΕΤΡΟΥ Τ. ΚΟΥΒΕΛΗ

Ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή, ἡ ὁποία ἀνήρχετο συνεχῶς ἀπὸ τοῦ 1945, παρουσίασε, διὰ πρώτην φοράν ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου, ἐλαφρὰν κάμψιν κατὰ τὸ ἔτος 1952, ὀφειλομένην πρὸ πάντων εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς ζήτησεως, πού ἔλαβε χώραν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συνέπεια τῆς ἐφαρμογῆς τῶν γνωστῶν μέτρων ἀντιπληθωρικῆς πολιτικῆς. Ὁὕτω, ὁ δείκτης βιομηχανικῆς παραγωγῆς, μὲ βάσιν τὸ 1939=100, ἔπεσεν εἰς 124 ἔναντι 125 τοῦ προηγουμένου ἔτους.

Ἐκ τῶν εἰδικῶν κατὰ κλάδους δεικτῶν, ἐσημείωσαν, ὅπως προκύπτει ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου πίνακος, σημαντικὴν κάμψιν οἱ δεικταὶ παραγωγῆς τῶν κλωστοῦφαντουργικῶν καὶ χημικῶν βιομηχανιῶν, καὶ τῶν βιομηχανιῶν χάρτου, εἰδῶν ἱματισμοῦ καὶ ξύλου, ἐνῶ ὑψώθησαν αἱ δεικταὶ παραγωγῆς τῶν μεταλλουργικῶν καὶ οἰκοδομικῶν βιομηχανιῶν καὶ τῶν βιομηχανιῶν δέρματος. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, τὰς μεγαλυτέρας διακυμάνσεις ἐμφανίζει ὁ δείκτης παραγωγῆς τῶν κλωστοῦφαντουργικῶν βιομηχανιῶν.

Ἐλαφρὰν κάμψιν ἐμφανίζει ἐπίσης κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καὶ ἡ **ἀπασχόλησις** εἰς τὴν βιομηχανίαν. Ὁὕτω, ὁ δείκτης βιομηχανικῆς ἀπασχολήσεως, ὁ καταρτι-

ΔΕΙΚΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ * (1939=100)
ΕΤΟΣ 1951

Βιομηχανικοὶ κλάδοι

Μήνας	Μεταλλουργικαὶ	Μηχανουργικαὶ	Οἰκοδομικαὶ	Κλωστοῦφαντουργικαὶ	Διατροφῆς	Χημικαὶ	Δέρματος	Χάρτου	ἱματισμοῦ	Ξύλου	Σιγαρέττων	Ἡλεκτρο- σμοῦ		Σταθμικὸς μηνιαίος δείκτης
												α' Παραγωγῆς	β' ἐφαρμογῆς	
57	92	97	116,5	109	92	90	130	50	85	158	251	170	119	
117	79	96	113	103,5	107,5	80	130	50	75	140	242	150	117	
101	89	115	112	103	113	70	130	40	70	157	233	125	117,5	
131	92	118	114	106,5	112	70	130	45	75	148	236,5	130	118	
131	90,5	123,5	125	127	111,5	75	130	55	80	185	233	130	127	
138	101	118,5	127	128	107	85	130	50	85	172	233	140	127,5	
153	106	130	122	117	100	75	130	40	80	196	221	150	122,5	
142	92,5	143	125	124	102,5	70	125	55	85	170	222	155	123	
130	103,5	147	135	126	109	95	130	60	95	178	235,5	170	132,5	
178	113	154,5	135	112,5	112	100	130	60	95	175	258	175	134,5	
191	110,5	152	132,5	104	116,5	100	130	60	85	165	256,5	170	132	
210	97	126,5	130	100	117	95	130	50	80	163	254	155	128	
140	98	127	124	114	110	84	130	51	83	167	240	152	—	

Γενικὸς ἐτήσιος σταθμικὸς δείκτης

125

* Καταρτιζόμενος ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων.

ΕΤΟΣ 1952

Βιομηχανικοί κλάδοι														
Μήνες	Μεταλλουργικά	Μηχανουργικά	Οικοδομικά	Κλωστοϋφαντουργικά	Διατεφφής	Χημικά	Δέσματος	Χάρτου	Ίματισμού	Ξύλου	Συναρτέτων	Ήλεκτρο- σμού		Σταθμικός μηνιαίος δείκτης
												α' Παραγωγής	β' εφαρμογής	
Ι	142	104	110	130,5	104	108	95	130	40	75	155	260,5	150	127
Φ	173	104	130	122	101,5	102	100	120	40	70	153	262	155	123,5
Μ	172	100	155	125	108,5	97	110	115	45	75	155	249	155	125,5
Α	110	99	151	112	113	100	100	110	60	80	177	258	145	123
Μ	185	100	154,5	100,5	124	95	100	105	50	75	176	253	135	121
Α	190	95	170,5	103	122,5	94	95	110	50	80	159	250	145	121
Ι	191	97	171	100	110	91	95	115	40	85	179	240	140	117,5
Α	168	93	171	95	111	90,5	100	125	40	70	167	237	145	115,5
Μ	155	96	168,5	103	112	92,5	100	130	40	70	173	253	150	120
Α	227	104	186	113	111	91	100	130	40	70	170	267	150	125
Μ	210	106	160	122	99,5	96,5	105	130	55	65	159	272,5	155	126
Α	215	94	121	116,5	99	96	100	130	50	65	174	274,5	160	122
έτησ.	170	99,5	153,5	117	112	98	100	121	46	74	167	256	149	—
Δ	Γενικός ετήσιος σταθμικός δείκτης													124

ζόμενος υπό του Υπουργείου Συντονισμού, ανήρχετο (με βάσιν την 31.12.50=100) εις 99,4 την 31.12.52, έναντι 103 της 31.12.51. Η μεγαλύτερα κάμψις της απασχολήσεως παρατηρήθη εις τὰς μεταλλουργικάς, κλωστοϋφαντουργικάς και χημικάς βιομηχανίας.

Η αξία των κατά τὸ 1952 εισαχθεισῶν πρώτων ὑλῶν βιομηχανίας, ἀνήλθεν εις 866 δισεκατομμύρια δραχμῶν ἔναντι 879 δισεκατ.δρχ. αξίας εισαγωγῶν πρώτων ὑλῶν τοῦ προηγουμένου ἔτους, ἤτοι (μετ' ἀναγωγὴν τῶν εισαγωγῶν τοῦ 1952 εις ἀξίας τοῦ 1951) ἐμφανίζεται μειωμένη κατὰ ποσοστὸν 3οο περίπου. Η μείωσις αὕτη τῆς αξίας τῶν εισαχθεισῶν πρώτων ὑλῶν βιομηχανίας ὀφείλεται μόνον καὶ μόνον εἰς τὴν σημειωθείσαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο πτώσιν τῶν διεθνῶν τιμῶν πρώτων ὑλῶν, ἡ ὅποια ἐπέτρεψε τὴν εισαγωγὴν τῶν αὐτῶν ἢ καὶ ἠδξημένων ποσοτήτων πρώτων ὑλῶν, ἔναντι τῶν ποσοτήτων τοῦ εἰσῆχθησαν κατὰ τὸ προηγουμένον ἔτος. Οὕτως, ὅπως προκύπτει ἐκ τῶν δεδομένων τῆς στατιστικῆς τοῦ εἰδικοῦ ἐμπορίου, κατὰ τὸ ἔτος 1952 εἰσῆχθησαν μεγαλύτεραι ποσότητες ἐρίου καὶ ἐριονημάτων, καουτσούκ, ἀκατεργάστων δερμάτων, ἀκατεργάστου σιδήρου εἰς φύλλα καὶ δγκους, κασιτέρου καὶ ἄλλων ἐλαφρῶν μετάλλων, ὑδροξειδίου τοῦ γαλτρίου καὶ λινοσπόρου. Ἀντιθέτως, ἐμειώθη ἡ εισαγωγὴ δάμβακος καὶ νημάτων ἐκ δάμβακος, χαρτοπολτοῦ, δεψικῶν καὶ βαφικῶν ὑλῶν, θαμβακοσπόρου καὶ ξυλείας ἐπιπλοποιίας.

Η συνολικὴ τραπεζικὴ χρηματοδότησις τῆς βιομηχανίας, ἡ ὅποια ἀνήρχετο κατὰ τὴν 31-12-51 εἰς 849,2 δισεκατ. δραχμῶν καὶ ἀντεπροσώπευε ποσοστὸν

15, 1% της συνολικής τραπεζικής χρηματοδότησεως της οικονομίας, περιωρίσθη συνεχώς κατά το 1952, κατ' εφαρμογήν της αντιπληθωρικής πολιτικής, ή όποια ήκολοθήθη κατά το έτος τούτο, διά νά φθάση τά 624 δισεκατ. δραχ. τόν Σεπτέμβριον του 1952. Έκτοτε ηδέξθη και πάλιν, διά νά φθάση κατά την 31-12-52 τó έπίπεδον τών 913,2 δισεκατ., δηλ. τó ύψηλότερον σημεϊον που έφθασε καθ' έλλην μεταπολεμικήν περίοδον. Τó ποσόν τούτο χρηματοδότησεως της βιομηχανίας άντιστοιχεί εις ποσοστόν 16,8% της συνολικής τραπεζικής χρηματοδότησεως της οικονομίας.

Αί έξαγωγαι βιομηχανικών προϊόντων, που έπραγματοποιήθησαν κατά τó έτος 1952, άνήλθον εις τó αυτó ποσόν περίπου, που έσημείωσαν και κατά τó 1951. Αί έξαγωγαί αυται, αποτελούσαι ποσοστόν 6-7% μόνον του συνόλου τών έξαγωγών της χώρας, έμφανίζουν τó αξιόλογον χαρακτηριστικόν, ότι περιλαμβάνουν προϊόντα τά όποια, όπως τά τιμémετα, διά πρώτην φοράν αναγράφονται εις τόν πίνακα τών έξαγομένων βιομηχανικών προϊόντων, πράγμα που αποδεικνύει ότι και ή ύφισταμένη έλληνική βιομηχανία θά ήδύνατο, έφ' όσον άνευεσθετο ó μηχανικός της έξοπλισμός και ώργανούτο αυτη όρθολογικώς, νά προσφέρη σημαντικές δυνατότητας καλύψεως του έλλείμματος του ισοζυγίου πληρωμών της χώρας.

Αί υπό του Έπουργείου Βιομηχανίας χορηγηθείσαι **άδειαι ιδρύσεως και** επεκτάσεως βιομηχανικών έγκαταστάσεων, παρουσίασαν σοβαράν μείωσιν κατά τó έτος 1952, έναντι τών κατά τó προηγούμενον έτος χορηγηθεισών. Ούτως, ενώ κατά τó 1951 είχον χορηγηθή 1989 τοιαύται άδειαι, κατά τó 1952 έχορηγήθησαν, μη ύπολογιζομένων τών γενομένων, κατ' εφαρμογήν του Νόμου 1993/1953, νομιμοποιήσεων παρανόμως λειτουργουσών βιομηχανιών, 1679 μόνον τοιαύται άδειαι. Έκ τούτων, ποσοστόν 62% περίπου άφορᾶ, και διά τά δύο έτη, νέας έγκαταστάσεις ή επέκτασιν ύφισταμένων έγκαταστάσεων εις την περιοχήν Αθηνών—Πειραιώς, ή πράγμα που αποδεικνύει ότι έσυνεχίσθη και κατά τó παρελθόν έτος ή τάσις προς συγκέντρωσιν της έλληνικής βιομηχανίας εις την περιοχήν της πρωτευούσης.

Αί επενδύσεις εις την βιομηχανίαν κατά τó έτος 1952 άνήλθον, σύμφωνα με προσωρινήν εκτίμησιν του Έπουργείου Συντονισμού (εις δραχμάς άγοραστικής δυνάμεως 1951) εις 724 δισεκατ. δραχ., έναντι 772 δισεκατ. δραχ. του προηγούμενου έτους. Τά ποσά τούτα άντιστοιχοῦν εις ποσοστά 21% και 17%, αντίστοιχως, επί του συνόλου τών εκ πάσης πηγής χρηματοδοτηθεισών επενδύσεων τών έτών τούτων. Είναι αξιοσημείωτον τó γεγονός ότι, όπως προκύπτει εκ τών αυτών στοιχείων, ενώ τó σύνολον τών επενδύσεων έμειώθη, από τó ποσόν τών 4 536 δισεκατ.δραχ. του 1951, εις 3 463 δισεκατ. δραχμῶν (άγορ. δυνάμεως 1951) κατά τó 1952, δηλαδή κατά ποσοστόν 46% περίπου, αί βιομηχανικαί επενδύσεις έμειώθησαν, μεταξύ τών δύο έτών, κατά ποσοστόν 6% μόνον, ενώ αί γεωργικαί επενδύσεις έμειώθησαν κατά 50% περίπου. Τούτο αποδεικνύει σημαντικήν τάσιν προς βιομηχανικήν επένδυσιν, ή όποια, παρατηρηθείσα καθ' έλλην την μεταπολεμικήν περίοδον, έσυνεχίσθη και κατά τó παρελθόν έτος, παρά τó γεγονός ότι ή χρηματοδοτήσις βιομηχανικών επενδύσεων εκ κεφαλαίων της άμερικανικής βοήθειας, ή όποια είχε άνέλθει κατά τó έτος 1951 (εις συνάλλαγμα και δραχμάς) εις τó ποσόν τών 188 δισεκατ. δραχ., περιωρίσθη εις 88 δισεκατ. κατά τó έτος 1952, δηλαδή έμειώθη κατά ποσοστόν 53% περίπου.

Ο κατωτέρω πίναξ, συνταχθείς επί τη βάσει προσωρινών στοιχείων του Υπουργείου Συντονισμού, παρέχει την εξέλιξιν του εκ της βιομηχανίας **έθνικου εισοδήματος** κατά κλάδους βιομηχανικής δραστηριότητος, κατά τὰ ἔτη 1951 καὶ 1952.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΕΚ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
Εἰς δισεκατ. δραχμῶν

Κλάδοι Βιομηχανιῶν	1951	1952	1952
	εἰς δρχ. τρεχ. ἀγορ. δυν.	εἰς δρχ. τρεχ. ἀγορ. δυν.	εἰς δρχ. ἀγορ. δυν. 1951
Μηχανολογικαὶ	254,2	300,9	295,8
Μεταφορῶν	12,2	9,2	9,0
Οἰκοδομικαὶ	174,8	222,1	218,3
Υφαντουργικαὶ	2.214,9	2.213,1	2.175,5
Διατροφῆς	656,8	697,9	686,0
Χημικαὶ	473,1	574,0	564,2
Δέρματος	211,2	240,1	236,0
Χάρτου	110,4	129,7	127,5
Ίμιατισμοῦ	158,4	158,8	156,1
Ξύλου	527,4	478,4	469,8
Καπνοῦ	74,3	74,1	72,8
Διάφοροι	137,8	44,2	43,4
Μεταλλουργικαὶ	374,8	378,9	372,4
Ἐπεξεργασίας καπνοῦ	109,5	109,5	107,6
Ἀλευροβιομηχανία	130,6	99,5	97,7
Ἐλαιοθλίψεως	106,9	58,4	57,3
Οἰνοποιίας	38,3	50,5	49,6
Γενικὸν σύνολον εἰσοδήματος ἐκ βιομηχανίας	5.765,6	5.839,3	5.740,0

Ὅπως προκύπτει ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ πίνακος τούτου, τὸ ἐκ τῆς βιομηχανίας ἔθνικόν εισόδημα ἀνήλθε κατὰ τὸ ἔτος 1952 (εἰς δρχ. ἀγορ. δυνάμεως 1951) εἰς 5.740 δισεκατ. δρχ. ἔναντι 5.766 δισεκατ. τοῦ ἔτους 1951, δηλαδὴ ἐμειώθη κατὰ ποσοστὸν 0,4 %, ἔναντι τοῦ προηγούμενου ἔτους. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ πίνακος προκύπτει ὅτι κηδέθη, κατὰ τὸ ὑπ' ὄψιν ἔτος, τὸ εισόδημα ἐκ τῶν μηχανολογικῶν, οἰκοδομικῶν, χημικῶν βιομηχανιῶν καὶ τῶν κλάδων διατροφῆς, δέρματος, χάρτου καὶ οἰνοποιίας καὶ ἐμειώθη τὸ εισόδημα ἐκ τῆς υφαντουργίας καὶ τῶν βιομηχανιῶν ξύλου, ἀλεύρου, ἐλαιοθλίψεως καὶ διαφόρων. Ἡ συμμετοχὴ τῆς βιομηχανίας εἰς τὸ σύνολον τοῦ ἔθνικου εισοδήματος, εἰς τιμὰς συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς (at factor cost), διατηρήθη καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον, δηλ. ποσοστὸν 19 % ἐπὶ τοῦ συνόλου, τὸ ὅποιον ἐπετεύχθη καὶ κατὰ τὸ 1951. Ἔτσι, ἡ βιομηχανία ἀποτελεῖ τὴν δευτέραν, ἀπὸ ἀπόψεως σπουδαιότητος, εισοδηματικὴν πηγὴν, μὲ ποσοστὸν, μάλιστα, τὸ ὅποιον, καθ' ὅλα τὰ μεταπολεμικὰ ἔτη, εἶναι διπλάσιον περίπου τοῦ προπολεμικοῦ τοιοῦτου (1938: εισόδημα ἐκ βιομηχανίας 10,4 % ἐπὶ συνολικοῦ ἔθνικου εισοδήματος, 1946—1952: εισόδημα ἐκ βιομηχανίας 1⁴—21 % ἐπὶ συνόλου).

Ἡ νομοθεσία τοῦ ἔτους 1952, ἡ ἀφορῶσα τὴν βιομηχανίαν, περιλαμβάνει 1) τὸν Νόμον 2244)1952, δι' οὗ παρτάθη ἡ ἰσχὺς ὀρισμένων διατάξεων τοῦ Ν. 1751)51, διὰ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐπεκταθῆ καὶ εἰς Δωδεκάνησον ἡ ἰσχὺς τῶν βιομηχανικῶν νόμων, 2) τὸν Νόμον 1993)1952, διὰ τοῦ ὁποίου προβλέπεται ἡ νομιμα-

ποιήσις τῶν ἀνευ ἀδείας ἰδρυθεισῶν ἢ ἐπεκταθεισῶν βιομηχανιῶν, καὶ 3) τὸ Ν.Δ)μα 2176)1952 περὶ προστασίας τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας. Διὰ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ νόμου ἐλήφθησαν ἀξιόλογα προστατευτικὰ μέτρα διὰ τὴν ἐπαρχιακὴν βιομηχανίαν, δηλ. τὴν ἐκτὸς τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς ἐγκατεστημένην (περιλαμβανομένης καὶ τῆς εἰς τὴν περιοχὴν Λαυρίου). Τὰ μέτρα ταῦτα συνίστανται εἰς τὴν χορήγησιν δικαιώματος προτιμήσεως τῶν προϊόντων τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου κ.λ.π. ἐνεργουμένας προμηθείας βιομηχανικῶν προϊόντων, ἔστω καὶ ἂν προσφέρονται ταῦτα εἰς τιμὴν μέχρις 8% ἀνωτέραν τῆς προσφερομένης ὑπὸ τῶν βιομηχανιῶν τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς, τὴν μείωσιν τῶν ἰσχυόντων ποσοστῶν φόρου κύκλου ἐργασιῶν διὰ τὴν ἐπαρχιακὴν βιομηχανίαν, τὴν ἔκπτωσιν τῶν ἰσχυόντων δασμῶν κ.λ.π. ἐπὶ μηχανημάτων, εἰσαγομένων ὑπ' αὐτῆς, τὴν ἀπαγόρευσιν ἐπιβολῆς πάσης τοπικῆς φορολογίας ἢ ἐπιβαρύνσεως ἐπὶ τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας, τὴν δασμολογικὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ὑπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν ἠλεκτρικῶν ἐπιχειρήσεων καταναλισκομένων καυσίμων, τὴν καθιέρωσιν εὐνοϊκωτέρων ὁρῶν πιστοδοτήσεως τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας καὶ μὲ ἐπιτόκιον χαμηλότερον κατὰ 20% τοῦ ἰσχύοντος ἐκάστοτε διὰ τὰς βιομηχανίας τοῦ κέντρου, τὴν αὔξησιν τῶν ὁρίων ἀποσβέσεως τῶν μηχανημάτων καὶ ἐγκαταστάσεων τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας, ὡς καὶ τὴν δυνατότητα δημιουργίας ὑπ' αὐτῆς ἐιδικοῦ ἀφορολογήτου ἀποθεματικοῦ πρὸς κάλυψιν μελλοντικῶν ζημιῶν. Ἐπὶ πλέον τῶν εὐνοϊῶν τούτων ὑπὲρ τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας, ἡ ἰσχὺς τῶν ὁποίων ὠρίσθη διὰ μίαν δεκαετίαν, δυναμένην νὰ παραταθῇ ἐπὶ μίαν εἰσέτι πενταετίαν, ἐχορηγήθη τὸ δικαίωμα ἀπαλλοτριώσεως γηπέδων καὶ ἀσκεπῶν ἐκτάσεων ὑπὲρ τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας καὶ ἀπηγορεύθη, τέλος, ἐπὶ μίαν πενταετίαν, ἡ χορήγησις ἀδείας ἰδρύσεως νέων βιομηχανιῶν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς. Εἶναι φανερόν ὅτι ἡ τελευταία αὕτη ἀπαγόρευσις ἐγκαταστάσεως νέων βιομηχανιῶν εἰς τὸ κέντρον, δημιουργεῖ, μοιραίως, μονοπωλιακοὺς ὄρους ὑπὲρ τῶν ἤδη ἐγκατεστημένων εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ παρεμποδίζει τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας, τόσο ἀναγκαίαν διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος τῆς ἀπασχολήσεως ἐν Ἑλλάδι, ἔστω καὶ ὑπὸ ὄρους βιομηχανικῆς συμφορήσεως τοῦ κέντρου. Ἡ καθολικότης, ἐξ ἄλλου, τῶν καθιερωμένων μέτρων, ὑπὲρ ὀλοκλήρου τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας, ἀνεξαρτήτως περιοχῆς ἐγκαταστάσεώς της, ἡ ὁποία προετιμήθη τῆς κατὰ περιοχὰς κλιμακώσεως τῶν κινήτρων βιομηχανικῆς ἀποκεντρώσεως, δὲν ἐξυπηρετεῖ τὴν ἀνάγκην προνομιακῆς μεταχειρίσεως, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης, ὠρισμένων καθυστερημένων περιοχῶν τῆς ὑπαίθρου, αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζουν συμπτώματα χρονίου οἰκονομικοῦ μαρασμοῦ.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὰ στοιχεῖα τῆς ἀπογραφῆς ἐπιχειρήσεων, ἡ ὁποία ἐγένετο μαζὶ μὲ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς 7ης Ἀπριλίου 1951, αἱ ἐν λειτουργίᾳ ἐπιχειρήσεις μεταποιήσεως ἀνέρχονται καθ' ὅλην τὴν χώραν εἰς 74 680. Ἐκ τούτων 1569 ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας ὡς βιομηχανικαὶ καὶ αἱ ὑπόλοιποι 73 111 ὡς βιοτεχνικαί. Διὰ τὴν διάκρισιν τῆς βιομηχανίας ἀπὸ τὴν βιοτεχνίαν ἐχρησιμοποιήθη τὸ αὐθαίρετον κριτήριον τοῦ γινόμενου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων ἐργατῶν ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀτμοσφαιρῶν τῆς χρησιμοποιουμένης κινήτηρου ἰσχύος. Ἐὰν τὸ γινόμενον τοῦτο ἦτο ἀνώτερον τοῦ 400, ἡ ἐπιχειρήσις ἐξακριβήθη ὡς βιομηχανικὴ, ἂν δὲ ἦτο κατώτερον, ὡς βιοτεχνικὴ. Ὅπως

δήποτε, εκ τών 1569 επιχειρήσεων, αί όποίαι έχαρακτηρίσθησαν επί τη βάσει του κριτηρίου τούτου ως βιομηχανικάί, αί 747, δηλαδή ποσοστόν 48% του συνόλου, είναι έγκατεστημένα εις την περιοχήν τής τέως διοικήσεως πρωτεύουσας, αί δέ υπόλοιποι 822, δηλ. ποσοστόν 52% του συνόλου, εις τας λοιπάς περιφέρειας τής χώρας. Είναι φανερόν, ότι εκ τών δεδομένων του αριθμού τών εν λειτουργία επιχειρήσεων και μόνον—και είναι πολύ λυπηρόν τό ότι δέν κατέστη άκόμη δυνατή ή πλήρης έπεξεργασία τών στοιχείων τής βιομηχανικής απογραφής—πολύ όλίγα άσφαλή συμπεράσματα, ως πρός την έκτασιν τής βιομηχανικής συγκεντρώσεως εν Ελλάδι, ήμπορούν νά συναχθούν.

Έκ τών άνωτέρω στοιχείων προκύπτει ότι κατά τό έτος 1952 έσημειώθη ή πρώτη κάμψις τής βιομηχανικής δραστηριότητος, ή σημασία τής όποίας ήμπορεί νά εκτιμηθής καλύτερα άν ληφθούν υπ' όψιν άφ' ένός μόνον το γεγονός ότι ή Ελλάς έμφανίζει εν άπό τά χαμηλότερα ποσοστά μεταπολεμικής αύξήσεως τής βιομηχανικής παραγωγής μεταξύ τών χωρών τής Δυτικής Εύρώπης και άφ' έτέρου ή θάρεια πίσις του δημογραφικού προβλήματος, ή όποία επιβάλλει την διά τής εκβιομηχανίσεως αναδιάρθρωσιν τής έλληνικής οίκονομίας. Από τής άπόψεως ταύτης, ή μείωσις τών βιομηχανικών επενδύσεων, ή όποία ένεφανίσθη κατά τό 1952, κατ' άκολουθίαν τής αντιπληθωρικής πολιτικής, ή όποία ήσκήθη επί σκοπώ προσαρμογής τής έλληνικής οίκονομίας εις τό κατώτερον επίπεδον έθνικών πόρων που διαμορφούται με την προοδευτικήν περικλοπήν τής άμερικανικής βοήθειας, είναι ιδιαιτέρως άνησυχαστική. Είναι χαρακτηριστικόν, μάλιστα, τό γεγονός ότι δέν κατέστη δυνατή και κατά τό έτος τούτο ή ίδρυσις ούδεμιάς εκ τών βασικών εκβιομηχανικών (άλουμινίου, σιδήρου, μαγνησίου, νικελίου, άζώτου, καυστικής σόδας κ.λ.π.), αί όποίαι πρόκειται νά άποτελέσουν τόν σκελετόν τής επιδιωκομένης βιομηχανικής διαρθρώσεως τής χώρας. Κατά συνέπειαν, τό πρόβλημα τής εκβιομηχανίσεως παραμένει κατ' ουσίαν άλυτόν. Και μόνον ή πρόοδος τής εκτελέσεως του ενεργειακού προγράμματος δημιουργεί έσπίμους έλπίδας επιταχύνσεως τής βιομηχανικής αναπτύξεως, έφ' όσον τό Κράτος θά άπεφάσιζε νά εκμεταλλευθής έγκαίρως τας τεραστίας δυνατότητας που διανοίγει ή διάθεσις άφθόνου και εύθηνής ηλεκτρικής ενεργείας, ιδίως εις την ύπαιθρον, πρός ανάπτυξιν μικρών βιομηχανικών και βιοτεχνικών κλάδων, που ήμπορούν, χάρις εις την νεωτέραν εξέλιξιν τής τεχνικής, νά άπορροφήσουν σχολαζούσας εργατικές δυνάμεις με μικράν μόνον επένδυσιν παγίου κεφαλαίου.